

Protokollsutdrag

Sammanträdestid	2025-12-15 kl 15:00-15:15
Plats	Digitalt via Teams
Utses att justera	Helena Nanne
Protokollet omfattar	§590

Underskrifter Sekreterare

.....
Nicklas Löfström

Ordförande

.....
Katrín Stjernfeldt
Jammeh

.....

Justerande

.....
Helena Nanne

.....

Beslutande ledamöter

Katrin Stjernfeldt Jammeh (S) (Ordförande)

Stefana Hoti (MP)

Helena Nanne (M)

Ej tjänstgörande ersättare

Roko Kursar (L)

Övriga närvarande

Andreas Norbrant (Stadsdirektör)

Jonas Rosenkvist (Avdelningschef)

Nicklas Löfström (Sekreterare)

Petter Hallberg (Sektionschef)

Tomas Barring (Chefsjurist)

§ 590 Motion Anfal Mahdi (V) och Nina Jakku (V) om en etisk upphandling i Malmö

STK-2025-696

Sammanfattning

En motion har inkommit från Anfal Mahdi (V) och Nina Jakku (V) om att kommunfullmäktige ska ge kommunstyrelsen i uppdrag att utforma och implementera en etisk offentlig upphandlingspolicy som exkluderar företag involverade i allvarliga brott mot mänskliga rättigheter och internationell rätt från Malmö stads upphandlingar samt ge kommunstyrelsen i uppdrag att utforma och implementera en etisk inköbspolicy som förhindrar produktinköp från företag involverade i allvarliga brott mot mänskliga rättigheter och internationell rätt.

Stadskontoret anser sammanfattningsvis att upphandlingslagstiftningen inte ger Malmö stad möjlighet att utesluta en leverantör utifrån de grunder motionärerna lyfter, eftersom dessa brott inte anges som möjliga grunder för uteslutning i lagstiftningen. Malmö stad kan inte heller utesluta en leverantör på utrikespolitiska grunder utan att det är sanktionerat av EU eller staten. Inom de ramar som lagstiftningen medger främjar dock Malmö stad mänskliga rättigheter genom exempelvis krav på hållbara leveranskedjor, krav på att leverantörer ska ha ett systematiskt arbetssätt för att främja mänskliga rättigheter samt avtalsvillkor för att motverka kränkningar av mänskliga rättigheter i leverantörens verksamhet och i dess leverantörskedjor.

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta

1. Kommunfullmäktige avslår motionen från Anfal Mahdi (V) och Nina Jakku (V) om en etisk upphandling i Malmö.

Reservationer och särskilda yttranden

Katrin Stjernfeldt Jammeh (S) avser lämna in ett särskilt yttrande, bilaga 5.

Stefana Hoti (MP) avser lämna in ett särskilt yttrande, bilaga 6.

Beslutsunderlag

- G-Tjänsteskrivelse KSAU 251215 Motion Anfal Mahdi (V) och Nina Jakku (V) om en etisk upphandling i Malmö
- Motion Anfal Mahdi (V) och Nina Jakku (V) om en etisk upphandling i Malmö

Särskilt yttrande

§ 590. Motion Anfal Mahdi (V) och Nina Jakku (V) om en etisk upphandling i Malmö

Malmö stad upphandlar varje år för 9–10 miljarder kronor. Det medför ett stort ansvar i vilka krav vi ställer på de aktörer vi sluter avtal med. För oss som socialdemokrater är det självklart att Malmö stad ska ställa krav vad gäller till exempel arbetsvillkor, ekologisk hållbarhet och mänskliga rättigheter. Det görs också redan idag, utifrån de möjligheter som ryms inom ramen för lagen om offentlig upphandling (LOU).

Tyvärr är den lagstiftning vi har att förhålla oss till i många fall allt för trubbig för att vi som kommun ska kunna utesluta aktörer eller ställa krav på det sätt som föreslås i motionen. Det är beklagligt. Vid flera tillfällen har vi efterfrågat lagstiftning från nationell nivå som skulle möjliggöra för oss att ta ytterligare steg i hur vi arbetar med våra upphandlingar – till exempel genom att möjliggöra för oss att utesluta de aktörer som bryter mot stadens uppförandekod. Det hade gett Malmö stad verktyg för att säkerställa att Malmöbornas pengar inte går till verksamheter som bidrar till, eller drar nytta av, inskränkningar mot människors fri- och rättigheter.

I väntan på sådan lagstiftning är vi fast beslutna om att arbeta med de verktyg vi har. Malmö stads uppföljningsfunktion är ett sådant exempel, där ingångna avtal följs upp med syfte att arbeta förebyggande för att motverka arbetslivskriminalitet och oschyssta villkor.

Arbetet med att verka för förändrad lagstiftning nationellt fortsätter. Malmöbornas pengar ska inte gå till att finansiera brott mot mänskliga rättigheter.

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2025-12-15

Katrin Stjernfeldt Jammeh

Särskilt yttrande

§ 590. Motion Anfal Mahdi (V) och Nina Jakku (V) om en etisk upphandling i Malmö

Miljöpartiet delar andemeningen i motionen: Malmö stads pengar ska inte bidra till grova och allvarliga kränkningar av mänskliga rättigheter, krigsförbrytelser eller andra överträdelser av internationell rätt. Offentlig upphandling är ett viktigt verktyg för att driva på hållbarhet, ansvarstagande och respekt för mänskliga rättigheter i leverantörsled.

Samtidigt måste Malmö stad följa den lagstiftning som gäller. Dagens regler – både svensk lagstiftning och EU:s lagstiftning – ger inte kommunen möjlighet att införa en policy som utesluter leverantörer på de grunder som motionen anger. Kommunens möjligheter är därför begränsade, även när ambitionen är viktig och rimlig.

Det betyder dock inte att frågan är oviktig eller att den ska lämnas därhän. Motionen pekar på ett verkligt problem: kommuner saknar i dag tillräckliga juridiska verktyg för att fullt ut kunna säkerställa att offentliga medel inte går till aktörer som medverkar till allvarliga människorättsbrott. För att ändra detta behövs förändringar i både svensk lagstiftning och EU:s lagstiftning.

Miljöpartiet i Malmö driver denna fråga. Tidigare i år lämnade vi in en motion till Miljöpartiets kongress med förslaget att partiet ska verka för att EU:s och Sveriges lagstiftning reformeras, så att kommuner och regioner enklare kan ställa bindande krav på leverantörers respekt för mänskliga rättigheter, miljömässig hållbarhet och etiska normer.

Mot denna bakgrund instämmer Miljöpartiet i motionens intention, men konstaterar att genomförandet kräver ändringar i svensk och europeisk lagstiftning. Under tiden ska Malmö stad fortsätta använda de verktyg som redan finns i upphandlingar och avtal för att stärka arbetet med mänskliga rättigheter, hållbara leveranskedjor och uppföljning – och samtidigt bidra till att driva på den lagstiftningsutveckling som behövs.

Kommunstyrelsens arbetsutskott 2025-12-15

Stefana Hoti, vice kommunstyrelseordförande